No. 342. 1850.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 23 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaats ruimte meer.

AMSTERDAM, 22 Januarij.

NOTA VAN Mr. GROEN VAN PRINSTERER.

(*Slot.*)

Nog blijft mij het onderzoek over naar *de wijs waarop* de vrijheid tot het oprigten van scholen, onder de noodige waarborg en beperking, zal kunnen worden verleend. En hier vereenig ik mij, willens onwillens, met het *zesde* punt door meergemelde drie leden ontwikkeld, dat namelijk zoodanige verandering, waarbij de bestaande wetgeving in de hartader aangetast wordt, niet anders dan bij eene *wet* plaats hebben kan.

„Wel is waar dat, naar mijn inzien, de wet van 1806 met de bepalingen der Grondwet niet vereenigbaar is; maar dit gevoelen is niet onbetwistbaar; het wordt door velen betwist; en al mogt het de overtuiging ook van Uwe Majesteit zijn, de toepassing en handhaving, geenszins de interpretatie der Grondwet is opgedragen aan het Vorstelijk Gezag.

„Welligt zou Uwe Majesteit het niet ondienstig achten zoodanig voorstel met eene geheele herziening der verordeningen op het lager onderwijs gepaard te doen gaan. Inderdaad, ook deze materie is rijk aan besluiten, circulaires, instructien, reglementen en wat ook verder de benamingen mogen zijn der veelsoortige vormen, waarin het administratief gezag zich, langs alle de trappen zijner hierarchie, òf openlijk vertoont, òf heimelijk verbergt. Niet alle zijn met dezelfde beknoptheid en duidelijkheid geredigeerd; men zou er niet geheel vruchteloos zelfs naar tegenstrijdigheid zoeken; en verlangt Uwe Majesteit hiervan eene treffende en waarlijk niet onaardige proef, uit al dien schat van verordeningen op het *lager openbaar onderwijs* kan niet éene definitie, noch van *lager*, noch van *openbaar onderwijs* te voorschijn worden gebragt, die niet straks door strijdige aanhalingen gelogenstraft werdt. Maar, zonder in het allerminst de nuttigheid eener zoodanige algemeene herziening in twijfel te trekken, is het echter goed niet uit het oog te verliezen, dat de lastgeving hiertoe een commissoriaal wezen zou, waarbij de tijd van aanzuivering niet berekenbaar is. Wat volgt hieruit? Dit, naar mijn inzien, dat, zoo de overweging omtrent meerdere vrijheid van bijzonder onderwijs er aan vastgehecht wierd, men gevaar loopen zou, òf dat de met overhaasting voorgedragene wet — deze uitdrukking is niet te sterk — een ellendig zamenraapsel en broddelwerk wierd, òf dat de weldaad, dien de tijdgenoot van Uwe Majesteit verwacht, eerst verleend zou kunnen worden aan de nakomelingschap. Ik geloof dat er in 't algemeen alle reden is om thans ook ten aanzien van ons Vaderland te zeggen, wat de vermaarde *Cousin* in 1831 aan het Fransche gouvernement schreef: „Puissions nous „comprendre qu'aujourd'hui une loi sur l'instruction primaire „ne peut être qu'une loi provisoire et non pas une loi défi„nitive; que nécessairement il faudra la refaire dans une dixaine „d'années, et qu'il s'agit seulement de suffire aux besoins les „plus pressans et de donner une sanction législative à quel„ques points incontestables" (*) Het is geene volledige wet, het is de voordragt van *eenige weinige wetsbepalingen*, die thans wordt vereischt, de vaststelling der beginsels, door welke men vervolgens in de herziening der wet zou moeten worden geleid.

„Doch men voert mij hier te gemoet: de Tweede Kamer der Staten-Generaal verwerpt ieder voorstel van wet waarbij de vrijheid van bijzonder onderwijs voorgedragen wordt. Ik zou het ook vermoeden; of liever, om geheel mijne gedachte te zeggen, ik ben er bijna van overtuigd. Doch dan heeft Uwe Majesteit gedaan al wat in het vermogen van Uwe Majesteit was. Is het voorstel goed, nuttig, noodzakelijk geweest, dan zal het spoedig op nieuw te berde worden gebragt, en de Kamer zal, vroeg of laat, bukken voor de kracht der overtuiging, waartegen op den duur het *veto* ook der Staatsvergaderingen magteloos is. Uwe Majesteit kan slechts winnen bij de voortzetting van zoodanigen strijd. Elke nederlaag bij het verdedigen eener deugdelijke zaak, is een voorbode der overwinning. De oppositie, na de zege meermalen te hebben behaald, geeft zich eindelijk voor de overmagt der waarheid gewonnen. Dat is de edelste volharding, de schoonste triumf, de eenige dwang die aan Koningen voegt.

Ik erken dat deze weg lang is naar een vurig gewenscht doel. Mijne verontschuldiging intusschen is zeer eenvoudig: de Grondwet geeft, naar mijn inzien, geen korteren weg aan de hand. Doch er is reden om, onder dit noodwendig uitstel, getroost en geduldig te zijn. Immers heeft men aan bespoediging veel minder behoefte, wanneer, volgens het voorstel der Commissie, de autorisatie tot het oprigten eener school niet dan behoudens Uwer Majesteits goedkeuring kan worden ontzegd. Indien Uwe Majesteit dit voorstel bekrachtigt, zal reeds terstond de gelegenheid tot ware of vermeende schoolverbetering worden opengesteld; dan zal ook, dien ten gevolge, de verdere wettelijke voorziening met de meeste bedaardheid kunnen worden overwogen; en tevens, volgens den eisch der staatsregeling, met inroeping van dat gemeen overleg, hetwelk vooral in eene zaak als deze, die de dierbaarste en heiligste regten der bevolking betreft, in elk opzigt raadzaam en wenschelijk is.

„Aldus ben ik gekomen aan het einde dezer Nota, die ik, door het belang van het onderwerp vervoerd, welligt reeds te lang uitgerekt heb. En wanneer ik nu bij mij zelven al het hierboven aangevoerde recapituleer, dan kan ik mij naauwelijks voorstellen, dat de billijkheid onzer aanvrage voor Uwe Majesteit twijfelachtig zou kunnen zijn, zoodra Hoogstdezelve gelieft te letten op den *eigenlijken aard* van het stelsel hetwelk ons onderdrukt, en op de waarlijk *niet al te ruime verademing*, welke door naauwgezette, of wil men (want ik zal om de benaming niet strijden), kleingeestige en dweepzuchtige Protestanten en Katholijken wordt verlangd.

„Of is het welligt door hatelijkheid en overdrijving, dat men het tegenwoordig systema met den veelbeduidenden naam van *gouvernements-monopolie* in een zijner hoofdtrekken gekenteekend heeft? Maar ik bid Uwe Majesteit de eenvoudige historische toedragt in het oog te willen houden. Het lager onderwijs, voorheen, hier gelijk elders, in het naauwste verband met de Kerk, is, tijdens de overmagt van den Staat en de magteloosheid en gedweeheid eener, bovendien zelve door den geest des tijds bezielde, geestelijkheid, onder den invloed der liberale wanbegrippen gebragt De openbare school is, naar de voorschriften van deze theorien, met eene godsdienstigheid van zonderling allooi, met eene, indien ik mij dus uitdrukken mag, ongodsdienstige godsdienstigheid, doortrokken. De Staat heeft voor de school een kring geteekend, waar binnen de zoogenaamde christelijke opleiding zou worden beperkt; wat daar buiten was, werd overdrijving gerekend, vooroordeel, kleingeestigheid, dweeperij. Deze school-godsdienst, wier natuur en waarde hierboven aangetoond is, gehandhaafd door het Gouvernement, kan, met betrekking tot het onderwijs, de godsdienst van Staat worden genoemd. En na de geloofsbegrippen der onderscheidene gezindheden in dit mengsel vereenigd, zamengesmolten, en door wederzijdsche concessie grootendeels vernietigd te hebben, is men nog verder gegaan. Deze godsdienst van Staat is, in het gebied der school, eene heerschende en onverdraagzame Staats-Kerk geworden; verdraagzaam voor hare belijders; onverdraagzaam en vervolgziek tegen elk die zich niet, met verloochening van eigen overtuiging, aan dat soort van stelselmatige ontzenuwing der christelijke waarheden onderwerpt.

„En wat is het nu, dat men dezerzijds, zoowel in de Protestantsche als in de Roomsch-Katholijke Kerken begeert? Is het welligt teruggave van de regten ontroofd aan de Kerk? Slooping van de gemengde school, en van het gouvernementaal gebouw? Ondersteuning tot het geven van onderwijs in een meer nationalen geest, in een meer christelijken zin? Niets van dit alles. Wel is het, bij de afkeuring van het heerschend sijstema, en dit spreekt ook van zelf, onze wensch, dat eenmaal overal een beter onderrigt hiervoor in de plaats moge worden gesteld; doch wij vragen, wij vergen niet dat aan anderen ontnomen worde hetgeen door hen hooggeschat wordt; wij vragen slechts, dat het eene stelsel nevens het andere worde geduld; dat wij op eigene kosten, mogen doen, hetgeen onze tegenpartij met gouvernements-subsidien, waartoe ook onze bijdrage geëischt wordt, verrigt; dat de overtuiging en het welgevallen van sommigen of van velen aan niemand ten rigtsnoer opgedrongen worde in hetgeen gewetenszaak is. Wij vragen voor de hervormde Kerk, dat indien, uit den slaap der onverschilligheid eindelijk door den drang der tijden gewekt, zij de bekostiging van een lager onderwijs in verband met de hervormde leer onderneemt, zij, bij eene poging van dergelijken aard, ten minste in haar eigen werkkring en op haar eigen grondgebied, en in hetgeen zij als verpligting beschouwt, zoo al niet ondersteund, ten minste door geene handhaving van een uitsluitend gouvernements-onderwijs worde belemmerd Dit vragen wij, dit alleen; en zoo lang dit niet als ons goed regt wordt erkend, blijft de gewetensvrijheid van vele duizenden Christenen in Nederland aan den gewetensdwang van eene, het schoolwezen overheerschende partij ondergeschikt.

„Uwe Majesteit kan er in voorzien. De verbetering der gemengde school, waarin het, bij den strijd der gezindheden, nog bezwaarlijk genoeg worden zal hetgeen er christelijk in is, te behouden, zal steeds blijven een half, en een zeer gebrekkig werk. De voordragt van wettelijke bepalingen is, ook bij den meesten spoed, evenwel een onderwerp van latere zorg. Doch hetgeen Uwe Majesteit onmiddellijk kan doen, is het nemen der bepaling waartoe, bij zooveel verschil, bij zooveel tegenstrijdigheid van begrippen, de Commissie *eenparig* adviseert, de bepaling dat geene autorisatie door de gemeentebesturen, dan om *zeer gewigtige* redenen, zal kunnen worden geweigerd, die binnen bepaalde termijnen aan Uwe Majesteit ter beoordeeling voorgelegd zullen worden. Ziedaar een zeer wezenlijken waarborg der verbreking van een knellenden band, zoo namelijk de bepaling in den geest die Uwe Majesteit bezielt, ten uitvoer gelegd en niet, ten gevolge van allerlei tusschenkomende interpretatie en bemoeijing, buiten Uwe Majesteits toedoen en bewustheid, met de eene hand teruggenomen wordt, wat men uit de andere zoo even ontving.

„De *oprigting*, en, ook dit vooral houde men in het oog! de *inrigting* van bijzondere scholen, behoort vrij en onbelemmerd te zijn. Dan zullen wij, onder Gods zegen, en zoo er in Nederland nog geloof en ijver overgebleven is, minder te vreezen hebben voor de tweedragt der gezindheden; de gedeeltelijke afzondering, wel verre van in dit opzigt schadelijk te zijn, zal, in den tegenwoordigen stand der zaak, het middel kunnen worden, om de burgerlijke eendragt te behouden of te herstellen. Wij zullen minder behoeven te duchten voor de veroveringen der Roomsche Kerk; de wapens, waarmede wij gewoon zijn haar te overwinnen, zullen ons niet meer uit de hand worden gerukt. Wij zullen minder gevaar loopen van den toenemenden invloed eener reeds ver doorgedrongene neologie; deze anti-evangelische en even daardoor anti-Nederlandsche strekking zal, door de wijziging van het schoolwezen, van een bondgenootschap worden beroofd, waarin zij een van hare meest krachtige steunselen vindt.

„En hiermede geloof ik, Sire! de pen neder te kunnen leggen Ik bepaal mij bij den ootmoedig hemelwaarts opgezonden wensch, dat, bij het ongenoegzame van menschelijke raadgeving, Hij, die het hart der Vorsten als waterbeken leidt, ook Uwe Majesteit bestiere in de regeling van een onderwerp, hetwelk, meer welligt dan eenig ander, het geluk of het ongeluk van het door den Oppersten Koning aan Uwer Majesteits zorg toevertrouwde Volk, tot in lengte van dagen en tot in volgende geslachten, betreft.

„'s Gravenhage, 24 December 1840.

„(*Get.*) GROEN VAN PRINSTERER."

(*) Rapport sur l'état de l'instruction publique dans quelques pays de l'Allemagne. (Paris 1831.) II pag. 89.

Wij worden verzocht het volgende te plaatsen:

»De Gouverneur van Gelderland heeft, men moet het erkennen, met naauwgezetheid, en ik zoude bijna zeggen, met rusteloos streven, zorg gedragen *dat niet de Roomsch Catholijke ingezetenen van het Rijk van Nijmegen en Maas en Waal*, bij gelegenheid der benoeming van Burgemeesters aldaar, *zoo maar, met een slag, de bestaande orde van zaken zouden omver werpen.*

»Dank zij toegebragt aan dien goeden Gouverneur voor zijne ijverige bemoeijingen! maar dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, die gemoedelijke raadgeving van den commissaris des konings, voor goede munt heeft aangenomen, dat is eene minder aangename gewaarwording, bij de gedachte aan de toekomst.

»Twee Roomsch-Katholijke burgemeesters zijn benoemd geworden voor de gemeenten Beuningen en Groesbeek, zoodat nu uit overgroote loyauteit vier R. K. burgemeesters zich in dat gedeelte des rijks bevinden. Door de zamenvoeging van gemeenten was er *een* R. K. burgemeester uitgevallen, dus is er per slot van rekening *een* burgemeester van de R. K. godsdienst meer benoemd, dan er vroeger waren. Waarlijk, men moet toch zeggen, dat er geen redenen van klagen meer bestaan, en dat men ditmaal heeft willen doen blijken, dat het der regering ernst was, om aan de billijke vertoogen der verongelijkte Katholijken gehoor te geven, en hun regt te doen wedervaren!

»Dank, veel dank zijn wij verschuldigd voor zulk eene *regtmatige handelwijze*, dat kan niet worden tegengesproken, en wie daaraan twijfelen mogt leze het volgende:

»Er zijn nu voor 50947 *ingezetenen* (de gemeente Batenburg met 708 zielen er onder begrepen). *Veertien* Burgemeesters, waarvan *Tien* Protestanten en *Vier* Katholijken: Toevallig gewis is de bevolking der gemeenten van de Protest. Burgemeesters 43209 zielen en die der overige 4 gemeenten 7738 id.

geheel bedrag 50947 zielen.

»Een ieder kan bevroeden, dat het hoogst onstaatkundig van het gouvernement zoude geweest zijn, om in eenmaal het onregt te herstellen; dit wilde ook niemand van den minister vergen; maar men had veilig die heeren burgemeesters kunnen doen uitvallen, die waarlijk niet hoog in de achting der gemeentenaren staan aangeschreven, en die men, in het goed begrepen belang des lands, wel zoude gedaan hebben, door een of ander geschikt ingezeten der plaats te doen vervangen.

»Onder de verschillende burgemeesters zijn er, en het doet mij genoegen zulks te kunnen zeggen, die door hunne opregte en brave handelwijze zich zoo zeer de achting hunner gemeentenaren hebben verworven, dat men wenschte die heeren volstrekt te behouden.

»Gelukkig zal welhaast het tijdstip aanbreken waarop het volk, door de keuze van den raad daadwerkelijk aan de hooge regering zal doen zien wie geacht, wie niet geacht was. Niet dat het noodzakelijk is, zulks ter kennisse van de regering te brengen; want de Minister weet zeer goed hoe de zaken staan: naar het schijnt, heeft

men echter nog meer, nog krachtiger aandrang noodig, om te besluiten tot het verwijderen van hen, die er nooit in zullen slagen, om de bevolking voor de regering te winnen, maar die integendeel door hunne exceptioneele positie, steeds meer en meer verbitteren.

»Moge men toch eenmaal den goeden weg inslaan, en moge spoedig de uitvoering der grondwet zoo verre gevorderd zijn, dat men van hetgeen mijn gevoelen is, de proef op de som kan nemen. Dan zal men, ik twijfel er niet aan, zien bewaarheid dat men te vergeefs aan regtmatige eischen genoegdoening blijft weigeren. Regt *moet* eenmaal zegevieren!!"

»Een inwoner van het Rijk van Nymegen."

Bij besluit van den 18den Januarij, heeft Z. M. aan den heer Mr. J. R. Thorbecke, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit bij de hoogeschool te Leiden, en in zijne plaats tot gewoon hoogleeraar benoemd den heer Mr. S. Vissering, advocaat te Amsterdam.

Gisteren had in het locaal Frascati de aangekondigde vergadering plaats van de commissie, welke zich met den heer C. D. Vaillant, ontwerper en concessionaris van het plan van waterleiding uit de Duinen naar en in Amsterdam, heeft vereenigd, om dit plan tot stand te brengen. De heer Mr. van der Meer de Wijs, advocaat van den concessionaris, heeft in het breede betoogd, dat de onderneming goed, mogelijk en uitvoerbaar en als geldbelegging voordeelig was. Hij deelde mede dat de jaarlijksche kosten van exploitatie en administratie op *f* 80,000 beraamd waren; dat reeds met 2200 personen voor den tijd van 5 jaren abonnementen waren aangegaan voor een debiet van 500 kubiek ellen waters daags, opbrengende ruim *f* 90,000; dat medewerking en deelneming was beloofd door hoogst aanzienlijke personen zoo hier te lande als buitenslands. Behalve de leden der commissie hadden reeds eenige personen ingeteekend. De vergadering was zeer talrijk bezocht, hetgeen trouwens, daar het eene voor Amsterdam zoo aangelegene zaak betrof, wel te verwachten was. Of er van de aangeboden gelegenheid, om in de zaal voor de negotiatie in te schrijven, gebruik is gemaakt, is ons niet gebleken. (*H. B.*)

In de *Staats-Courant* leest men de statuten der alhier opgerigte vennootschap, onder den naam van: *Nederlandsche Suiker-Raffinaderij*. Het doel dier vennootschap is, de voortzetting en verdere exploitatie van de suiker-raffinaderijen door de drie eerste comparanten (C. H. de Bruyn, M. de Bruyn Corneliszoon en A. de Bruyn), te zamen uitgeoefend onder de firma van C. de Bruyn en Zonen, met vermijding zooveel mogelijk, van allen daaraan vreemden handel. De zetel der vennootschap is gevestigd te Amsterdam, zij zal eindigen met den laatsten December des jaars 1864. Het kapitaal wordt bepaald op *f* 2,800,000, verdeeld in 2800 aandeelen, elk groot *f* 1000. Onder de aandeelhouders treft men aan: de Nederl. Handelm., gevestigd te Amsterdam, voor 462; Goll en Comp., te Amsterdam, voor 315; Meyer en van Essen, te Amsterdam, voor 136; Fred. Huth and Comp., te Londen, voor 328; Siordet Meyer and Comp., te Londen, voor 181; H. J. Merck en Comp., te Hamburg, voor 138; C. H. de Bruyn, M. de Bruyn Czn. en A. de Bruyn, allen te Amsterdam, voor 143, enz.

De *Staats-Courant* van gisteren bevat den volgenden staat van de opbrengst der middelen gedurende het jaar 1849, tegenover die van 1848, als: directe belastingen, in 1849 *f* 19,151,444,97½, in 1848 *f* 18,931,536,03, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 219,908 94½, in dit meerdere begrepen *f* 13,350.19½, voortgevloeid uit de 8 en 10 pCts. kwade posten op de personele belasting en het regt van patent, over 1848 van de opbrengst gekort; in- en uitgaande regten, scheepvaartregten, vuur-, ton- en bakengeld, in 1849 *f* 4,749,043.58½, in 1848 *f* 4,194,879.34, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 554,164.24½; accijnsen, in 1849 *f* 19,491,605.64½, in 1848 *f* 18.996,332.27½, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 495,273.37; registratie-, zegel- en successieregten, enz., in 1849 *f* 8,719,491.05½, in 1848 *f* 9,487,739.33½, minder in 1849 dan in 1848 *f* 768,248,24; regt van waarborg op gouden en zilveren werken, in 1849 *f* 142,813,37½; in 1848 *f* 130,654,88, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 12,158,49½; posterijen, in 1849 *f* 1,350,553,11½, in 1848 *f* 1,367,437,73, minder in 1849 dan in 1848 *f* 16,884,61½; loterij, in 1849 *f* 424,859,50, in 1848 *f* 391,019,50, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 33,840. Totaal in 1849 *f* 54,029,811,29, in 1848 *f* 53,499,599,09, meerder in 1849 dan in 1848 *f* 530,212,20.

Men schrijft ons uit Leyden:

»H. K. H. Mevrouw de prinses Frederik der Nederlanden heeft aan de commissie, belast met eene loterij, ten behoeve der armen der Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, *eene fraai geborduurde voetenbank*, als prijs toegezonden."

Wij ontvangen een verslag van bestuurderen der Noord- en Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij aan hunne medeleden, bij gelegenheid van het 25jarig bestaan dier weldadige maatschappij. Wij nemen daaruit de volgende bijzonderheden over:

De oprigters en eerste bestuurders waren de heeren: Jhr. H. J. Ortt, J. Hodson, A. Fock, B. v. Spreekens en Mr. A. de Bruine. Van dezen is thans alleen nog in leven de heer A. Fock, die thans nog lid is van het bestuur, hetwelk overigens bestaat uit de heeren P. Huidekoper, Mr. D. A. Portielje, secretaris, A. Huidekoper en Jhr. S. Dedel. Het geheele bedrag der door tusschenkomst der maatschappij geredde personen beloopt een getal van 756 in 123 strandingen. De maatschappij bezit thans eene kapitale som van ongeveer *f* 100,000, belegd in Nederl. fondsen. Aan legaten heeft de maatschappij ontvangen, in geld, eene som van *f* 10,502,50 en een certificaat 3 pCts. Nederl. Schuld van *f* 1000. Zij heeft een inkomen van ongeveer *f* 4850 aan vaste rente; terwijl de uitgaven gemiddeld op *f* 3800 's jaars zijn te berekenen. In dien stand van zaken vinden bestuurderen bezwaar, om voortdurend de jaarlijksche bijdragen te blijven innen, en zij stellen voor, die bijdragen voorloopig te doen ophouden, en voortaan voor minstens *f* 10 het lidmaatschap aan ieder op te dragen. (*Hbl.*)

'sGRAVENHAGE, 22 Jan. Heden morgen heeft alhier de plegtige ter aardebestelling plaats gehad van wijlen den Eerw. en Hooggeleerden Heer Marianus Verhoeven, Protonotarius Apostolicus en Professor aan de R. K. Universiteit te Leuven.

Vooraf werd in de Kerk op het Binnenhof eene plegtige lijkdienst verrigt, waarna de lijkstoet zich in beweging zette naar het R. K. Kerkhof, gevolgd door eene groote schare van alle standen en geloofsbelijdenis.

DORDRECHT, 21 Jan. Niettegenstaande de felle vorst is de ijspeiling van heden op de rivier voor deze stad volmaakt gelijk aan die van Zaturdag, hetgeen men moet toeschrijven aan de groote massa sneeuw, waarmede hetzelve bedekt is. Op plaatsen waar geen sneeuw ligt, zoo als op de gemaakte voetpaden, is, zoo men zegt, het ijs 1½ Ned. duim toegenomen. (*D. C.*)

Berigten van Batavia, per O. I. mail aangebragt, bevatten o. a. het volgende:

Volgens berigten van Palembang, loopende tot den 27 October, was onnoodig geoordeeld de opmarsch van eene kolonne, zamengesteld uit de garnizoenen van Tebing-Tingie en Lahat, naar het tooneel van den oorlog.

Na de overmeestering van Pemangilan, de hoofdversterking van de marga Adjie, volgde onderwerping van alle zijden. De zoons van den pangageiran Nata Maga van Balambangan, hadden zich reeds vervoegd tot den resident, die zich derwaarts zoude begeven. De pangageiran Djimat was echter gevlugt naar de Ranaoe, waarheen men hem niet dacht te vervolgen. Het vooruitzigt bestond, dat in het distrikt Komering Oloe weinig of niets meer zoude worden gestreden.

Verscheidene ingezetenen en hoofden, die gevlugt waren, zijn weder naar hunne doesoens teruggekeerd. Een der inlandsche ambtenaren van Palembang was bezig het bestuur in het distrikt Adjie te regelen: en de hoofden van de onwillige distrikten Kisam en Makakoe waren ontboden naar Balambangan, waar zich de resident bevond.

Het getal zieken scheen bij de troepen te velde niet te zijn vermeerderd; den 22 was een detachement herstelde zieken weder van Palembang naar de binnenlanden vertrokken.

— Op den 15den November 1849 overleed de vice-admiraal J. P. Machielsen, adjudant des konings in buitengewone dienst, ridder van de Militaire Willems-Orde 4de kl., kommandeur van de Orde van den Ned. Leeuw, ridder van de ster van de Eikenkroon, kommandant van Z. M. zeemagt in O. I. en inspecteur der Marine.

Volgens de kabinets-missive van Z. Exc. den gouverneur generaal van 13 October 1849, is, het bevel over Z. M. zeemagt in dit gewest tijdelijk overgenomen door den kapitein ter zee H. Ferguson.

— Op 24 October is andermaal de residentie Soerabaija door brand geteisterd, zijnde op dien dag, des avonds ten 10 ure, brand ontstaan in de dessa Pengabakan tambakan, district Jengollo No. 2, waardoor 85 bamboezen woningen zijn in de asch gelegd, en eene schade is veroorzaakt, welke op ruim *f* 16,000 wordt begroot; de oorzaak van deze ramp was nog niet met zekerheid bekend.

— Des avonds van den 24sten October, is ten westen van Poeloe Kalang, een der eilanden van den Karimon-Djawa-groep, gestrand de Nederlandsch Indische brik Bintang Barat, gezagvoerder Wa Loepoek, toebehoorende aan Pangeran Ratoe Mangkoe Negara te Sambas. De equipage, 51 koppen sterk, hield zich onledig met het redden der lading; een gedeelte, bestaande in militaire equipement stukken, bestemd voor Sambas, was aan den wal gebragt, doch had van het zeewater geleden; 75 koijangs zout, welke aan boord waren, zijn geheel verloren gegaan; men ging voort zoowel van de lading als van het schip zooveel te redden als mogelijk was.

24 November. In den ochtend van 18 November, zijn ter reede van Batavia aangekomen, de gezagvoerder en echtgenoot benevens twee kinderen, een passagier en vier matrozen, afkomstig van de Nederlandsch Indische schoener *Mathilda*, welk vaartuig in den nacht van den 14 te voren, gedurende eene reis van Singapore naar Batavia op de Arnemuidens-droogte gestrand is.

De schipbreukelingen zijn allen gered; ook de lading is grootendeels van het wrak behouden afgehaald.

— Op den 11 November, ongeveer ten 4 ure na den middag, zijn in de afdeeling Poerbolingo, residentie Banjoemaas, in verschillende dessas van die afdeeling, 85 bamboezen woonhuizen door eenen hevigen wind omvergerukt.

— Op denzelfden dag, des namiddags ten 2 ure, heeft eene windhoos in het distrikt Djambean, regentschap Kedirie, en in het distrikt Sringat, afdeeling Blitar, gewoed, en op verschillende plaatsen niet minder dan 128 gebouwen omvergerukt, en 900 dadap benevens 3400 koffijboomen ontworteld.

— Op den 1 November is te Soerabaija aangebragt het in de redoute te Beliling nog achter geblevene gedeelte van de bezetting en van het materieel; zoodat deze sterkte thans geheel ontruimd is.

— Volgens berigten van Palembang, tot den 15 November, waren, na de vermeestering van alle vijandelijke sterkten, de militaire operatien in de in opstand geweest zijnde Margas Adjie en Boeai Roendjong afgeloopen.

— Tot bestendiging van de herstelde rust, waren te Moeara-Doea, in de Kommering, en te Batoe Radja, in de Ogan, een detachement van 50 man troepen geblevcn; en te Goenong Tega, aan de Selabong, in de Marga Anjie was een geschikt inlandsch hoofd achter gelaten met 25 pradjoerits; ook te Bambangan, in de Marga Boeai Roendjong, was een inlandsch hoofd met 25 pradjoerits geplaatst.

— De resident was den 28 October, met den rijksbestierder en de overige mede opgerukte grooten, naar Palembang teruggekeerd, alwaar hij den 31 was aangekomen.

De bevolking van de in opstand geweest zijnde districten was nagenoeg geheel teruggekeerd en hield zich onledig met den veldarbeid en de herstelling der wegen.

De onvoorwaardelijke onderwerping van de bevolking en mindere hoofden die deel genomen hadden aan den opstand in de Kommering Hoeloe, was aangenomen; en het civiel bestuur wendde nog slechts middelen aan, om de voortvlugtige werkelijke hoofden van den opstand in handen te bekomen.

— De inkomende en uitgaande regten hebben, over de negen eerste maanden van 1849, op Java en Madura zuiver opgebragt f 3,810,002.96, zijnde f 482,152.35 meer dan in 1847 en f 679,394 meer dan in 1848, gedurende hetzelfde tijdsverloop verkregen is.

Ofschoon de rijstoogst op Java, over het algemeen genomen, niet ongunstig en inzonderheid in de residentie Pasoeroean buitengemeen voordeelig is, zijn de berigten uit de residentie Samarang voornamelijk ten opzigte van de afdeelingen Demak en Grobogan, te dien aanzien minder gunstig, en bestond er zelfs vrees voor gebrek, ten gevolge waarvan, al dadelijk, aan den resident is toegestaan, om over eenige gelden te beschikken, tot voorziening, zoo noodig, in de behoeften der bevolking.

Volgens alhier ontvangen berigten uit Lissabon van 19 December, was door den raad van gezondheid den 12 dier maand een besluit uitgevaardigd, ten gevolge waarvan de schepen, welke na den 23 December 1849 uit Nederlandsche havens zouden vertrekken, niet meer als door de cholera besmet beschouwd, en te hunnen aanzien de tot dusver voorgeschreven quarantaine-maatregelen niet meer toegepast zullen worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Jan. Heden houdt de Wetgevende Vergadering geen zitting, uit hoofde van den Zondag.

— Vrijdag avond, na de zitting waarin Thiers het woord gevoerd heeft, kwamen vele aanzienlijke personen hem in zijn hotel geluk wenschen met zijne redevoering. Een der bezoekers moet hem gezegd hebben: »Indien ik mij in uwe plaats bevond, dan zou ik na zulk eene zegepraal nooit den mond meer open doen."

Thiers had in zijne redevoering eene flaauwe zinspeling gemaakt op de *coups d'état*. Hij had gezegd, dat de vertegenwoordigende regering *zeer groot gevaar* liep, wegens eene nog verborgen gebeurtenis. Men vroeg elkander hoe die waarschuwing aan het Elysée zou worden opgenomen. Het schijnt echter dat men wel verre van er over verstoord te zijn, er zijn voordeel mede zal willen doen.

— Het weekblad *Napoleon* heeft weder een nummer uit-

gegeven, waarin men het volgende leest: »De aandacht van het regterlijk gezag is gevestigd op de geautografieërde correspondentie, die te Parijs wordt uitgegeven. De meeste dier losse bladen brengen aan de socialistische dagbladen in de departementen het wachtwoord over en vormen eene gemeenschap tusschen de revolutionairen van Parijs en de andere steden, zelfs in het buitenland. Het zijn ware nieuwsbladen, dagelijks of maandelijks verschijnende, vrij van cautionnement, en zonder naam van den drukker. Dit kan des te minder blijven duren, omdat het een soort van voorregt is ten gunste van bladen, die den gevaarlijksten invloed in de departementen uitoefenen.«

— De *Constitutionnel* verzekert dat de regering in den ministerraad de instructien betreffende de zaak van La Plata heeft vastgesteld. Admiraal Lepredour blijft met de onderhandeling belast. De *Credit* wil weten dat 1500 man naar Montevideo zullen gezonden worden.

— De verkiezing van een socialist in het zoo legitimistische departement Gard wekt veel sensatie, en is eene gevoelige les voor de bevordering van eendragt bij de verkiezingen.

— Naar het schijnt zal den 21 Januarij in sommige kerken eene dienst gevierd worden voor de nagedachtenis van Lodewijk XVI.

— Men heeft eene zamenzwering ontdekt, door eenige begenadigde getransporteerden van Junij gesmeed, met het doel om den President der Republiek te vermoorden. Een der zaamgezworenen, die door het lot was aangewezen, om de daad te volvoeren, wegens een ander misdrijf gearresteerd, heeft van het bestaan van het komplot kennis gegeven, en ten gevolge zijner mededeelingen zijn reeds elf personen, in hechtenis genomen.

— Men verzekert, dat Z. H. naar het voorbeeld der Fransche Académie des Sciences eene dergelijke inrigting te Rome tot stand wil brengen, en dat hij bij het Fransche instituut reeds aanvrage gedaan heeft om de reglementen.

MADRID, 14 Jan. Heden is in de kamer van afgevaardigden een vijfde amendement voorgelezen van de leden der gematigde oppositie, strekkende, om eene verlaging van 10 pCt. op de belastingen te verkrijgen. Een voorstel van Albaïda, en Sanchez Silva vragende opgaaf der gelden, welke in de schatkist zijn, aangezien een aanzienlijk deficit bestaat, hetwelk voor het einde van Januarij tot 92 millioen realen zal klimmen, wordt voorgelezen.

De minister van finantien protesteert tegen die beweringen, welke van allen grond ontbloot zijn. Hij zegt dat de opgave en mededeelingen van het ministerie de waarheid zullen doen kennen en verzoekt de kamer het voorstel te verwerpen, hetgeen bij zitten en opstaan met eene zeer groote meerderheid plaats heeft. Daarna is aan de orde van den dag het amendement van Olozaga en andere leden der minderheid strekkende om aan de regering magtiging te verleenen tot het innen der belastingen tot 30 Junij, mits het belove dat het in dit half jaar eene bezuiniging van 50 millioen realen bewerkstellige. Olozaga ontwikkelde zijn voorstel, Pidal zal het bestrijden en waarschijnlijk zal het verworpen worden.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Januarij. Gisteren is het prachtige kasteel van Caversham, een der oudste ridderlijke verblijven van Engeland, thans behoorende aan den rijken ijzersmelter Crawsbay, door een fellen brand geheel in de asch gelegd. De schade moet zeer aanzienlijk zijn.

— Uit Buenos-Ayres, wordt 11 October geschreven, dat het leger van Paraguay groote uitbreiding verkrijgt, zoodat Rosas steeds meer in het naauw komt.

— Te Killarney, (Ierland) ontstond 14 Jan. 's avonds ten 10 ure brand in een als hospitaal en werkhuis ingerigt gebouw, die zoo snel de overhand nam, dat, van de 162 bewoners, 29 vrouwen in de vlammen den dood hebben gevonden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 21 Januarij. Men schrijft uit Kiehl aan de *Hamburger Börsenhalle*: »Onze onderhandelaars zijn nog niet vertrokken. Wel is, naar men verneemt, het Pruissische kabinet van oordeel dat zij zich thans naar Kopenhagen kunnen begeven; maar het Deensche kabinet verlangt vooraf nog de vervulling van voorwaarden, waaraan dezerzijds niet ligt zal worden voldaan. Daar men bovendien op goede gronden weet, dat de Deensche regering van hare vroegere inzigten omtrent de aangelegenheden der Hertogdommen nog geen haarbreed is afgeweken, zoo zal waarschijnlijk de commissie van zoogenaamde mannen van vertrouwen geheel niet tot stand komen; althans zullen de onderhandelingen wel generlei resultaat opleveren. Overigens schijnt in hoogere kringen de hoop op eene spoedige schikking onzer zaken toe te nemen, hoewel die hoop niet gegrond is op de waarschijnlijkheid eener hervatting des oorlogs, die door de groote meerderheid des volks gewenscht wordt."

BERLIJN, 19 Januarij. De goede verwachtingen die men gisteren nog koesterde voor den gunstigen uitslag der onderhandelingen van Camphausen met den Koning, zijn weder vervlogen. Thans gelooft men dat de constitutie wel afgekondigd, doch niet door den Koning beëedigd zal worden.

FRANKFORT, 19 Jan. Von Radowitz is heden per telegraaf naar Berlijn geroepen.

De *Observateur de Genève* bevat het volgende: Dat er ernstig spraak is van het sluiten van een konkordaat waardoor de zoo hevig verstoorde orde en rust in het diocees des bisschops Marilley hersteld zullen worden, is buiten twijfel, doch het *Journal de Genève* wil weten dat men bij het sluiten van een konkordaat er de Zwitsersche geestelijkheid buiten wil laten. De *Revue* daarentegen beweert dat de onderhandelingen zullen worden hervat, daar waar ze door Mgr. Lucquet, bisschop van Hesebon gelaten zijn, blijkens eene tot nog toe onbeantwoord gebleven nota aan Z. H., waarin tot grondslag voor de onderhandelingen is aangewezen het bestaande konkordaat met het diocees Bazel, waarvan de zetel te Solothurn is gevestigd.

»Dezer dagen overleed te Geneve, na eene smartelijke ziekte in den ouderdom van 47 jaren, hertog Hubert Lodewijk Visconti, afstammeling der Lombardysche vorsten, laatstelijk adjudant van Z. M. Koning Karel Albert van Sardinie.

»De Fransche zaakgelastigde in Zwitserland heeft zich met de willekeurige verdrijving van de zusters van Liefdadigheid uit Porrentruy ernstig bemoeid en vier notas aan den Bernschen regeringsraad gezonden. Thans is de zaak voor den bondsraad gebragt, en men verwacht hierin eene spoedige beslissing.

»De stad Friburg heeft zich genoodzaakt gezien hare betalingen te staken. De *Tribune Suisse* zegt daaromtrent: Het vermogen van de stad wordt geraamd op ongeveer 3 millioen. Zij moet dus ongeloofelijk slecht bestuurd zijn geweest om in zulk eene behoeftigheid te verkeeren; dit valt ieder in het oog; elk heeft maar op eene onbeschaamde wijze geroofd wat hij kon. Wij weten niet of het thans nog zoo is, maar zooveel is zeker, dat er bij den gemeenteraad veel zorgeloosheid, slaperigheid en gebrek aan doorzigt heerscht."

ITALIE.

Het gerucht, dat Mazzini, die, gelijk men weet, naar Lausanne geweken was, vermoord is, was den 19den te Parijs in omloop; op wat grond is onbekend. Dit gerucht heeft zelfs zekere sensatie verwekt, doch vereischt nog bevestiging.

Het Sardinische ministerie heeft aan den senaat het door de afgevaardigden aangenomen wets-ontwerp over de verkiezingen voorgedragen, en verlangt dat de discussie als urgent mogt beschouwd worden. De senaat zal ongetwijfeld aan dit verlangen voldoen. Er moeten nog 33 verkiezingen gedaan worden, en men wil hierop nog de nieuwe wet toepassen.

De minister van landbouw en koophandel, Santa Rosa heeft in den kamer van afgevaardigden een wetsontwerp aangeboden tot afschaffing van de differentiele regten op de granen en vele andere artikelen.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Januarij. De Kamer van Vertegenwoordigers heeft eergisteren de algemeene beraadslaging over het budget van oorlog gesloten en met 61 tegen 31 stemmen beslist, dat er geen grond bestond om de wet op de organisatie des legers te herzien; 8 leden onthielden zich van de stemming. Dit votum sluit de verwerping in van alle voorstellen en amendementen dienaangaande. Vervolgens overgaande tot de behandeling der afzonderlijke artikelen, heeft de Kamer er drie aangenomen.

STADSNIEUWS.

De gewone maandelijksche verkoop van verstane panden van de groote Stadsbank van Leening, zal plaats hebben gedurende de maand Februarij als volgt: op 4 Februarij het Koper, Tin en Blikwerk; op 4, 5, 7, 8, 11 en 12 Lijnwaden, Mans- en Vrouwenkleederen, doch speciaal op 12 een stuk Linnen, en een stuk Baai en Karpetten; den 14, 15, 18 en 19 het klein Goud en Zilverwerk; den 21 en 22 het kostbaarder Goud en Zilver. Het Koper, Tin, Blikwerk, Lijnwaden, enz. zal op den 28 Januarij en het Goud, Zilverwerk en Juweelen op den 4 Februarij te zien zijn van 11 tot 2 ure.

In de 210de Staats-Loterij, zijn in de 1e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan No. 4626 ƒ5000, No. 16160 ƒ1000, No. 18823 ƒ1000, No. 7315 ƒ1000.

WEERKUNDIGE WAARNEMING.

Stand des Thermometers op de hoogte van 14 Ned. el boven den beganen Grond.

1850.		Sch.		Fahr.
Maandag avonds		8	„	8 graden.
Dingsdag 22 Jan.	's nachts laagste stand	4	„	
	's morgens	8 ure		4½ „
	's middags	12	„	11½ „
	's namidd.	4	„	12½ „

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 Januarij.

BEVALLEN (19 Jan.): W. A. van Otterloo, geb. Jansen, D. — (20 Jan.): M. M. Jolles, geb. Luber, D.

OVERLEDEN (18 Jan.): H. van Domselaar, 65 j. - B. H. Heusinkveld, 10 j. 5 m.

Van 14 tot 19 Januarij 1850 zijn ingeschreven:

Voltrokken Huwel. 21.	Levenloos aangegeven Zonen.	3
Geborenen . . . . 164.	dito dito Dochters .	2
Overleden . . . . 147.	Elders overl. en alhier ingeschreven	—

Totaal	Gehuwde Paren	58.	Sedert primo Januarij 1850
	Geborenen	427.	
	Alhier overledenen	382.	
	Elders overl. en alhier ingeschr.	—.	

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	ƒ26,90	a —	Pruissische . . ƒ	34½	a —
Napelsche . . .	25,—	„ —	Spaansche . . .	2,47½	„ —
Div. in £St. . .	11,95	„ —	Hamb. Russ. .	36⅞	„ —
Eng. Russen . .	11,95	„ —	Russ. in Z. R. .	37⅞	„ —
Fransche	56⅝	„ —	„ Pap. „ .	40⅝	„ —
Belgische	56⅝	„ —	Pools. in Fl. .	27⅞	„ —

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		21 JAN. 4½ u. gebl.	22 JAN. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		55 5/16	55 7/16 a	55¼	55½
Dito Dito	3	64 1/16	64 3/16	64⅜	64⅝
Dito Dito	4	84⅝	84⅞	85	85
Dito Obligatien O. I.	4	83½			
Amortis. Syndic.	3½		83⅞		
Handel-Maatschappij	4½		169½		
Aand. Rijn-Spoorweg		88	87⅞		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½	47⅞			
Dito bij Rotsch. en Volksv.		47 15/16	47 13/16	48	47 15/16
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12 13/16	12⅝	12 15/16	12⅞
Dito Dito » 510		12 13/16	12 15/16	13	
Dito Onbep. Stukken		12⅝	12½	12 7/16	
Dito	3	37⅝	37	37⅛	
Dito Binnenl. 2400 P.		29⅝	29 5/16	29 9/16	29⅝
Coup. *Ardoins*		8 7/16	8 7/16	9 1/16	
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. na 4		36	36¼	36¼	
Dito Dito		37 7/16	37 9/16	37 15/16	47 15/16
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104⅛	104⅜	104⅞	
Dito Dito 1828 en 1829		104⅛	104⅛		
Cert. bij dº. 1831 en 1833			93⅞		
Dito bij *Hope*	4	88⅛	88¼	88¼	
Dito bij *Stieglitz en Cº.*	4	84	84½	84½	
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		66			
POLEN, Aand. à fl. 300	4	141½	141½	141⅝	
Dito met Lot » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
FRANKRIJK, Obligatien	3	54 1/16	54⅛	54⅝	54 7/16
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	ƒ				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	82½	82	82½	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	5	86⅞	87		
Ween. Bank bij *Goll en C.*					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500		ƒ965			
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
PERU	4	68	69	69½	69½
MEXICO	5	29	29⅛	29⅝	
GRIEKENLAND	5				
VENEZUELA 6 pCt. na	2¼	30½	30½		
NEW GRENADA 6 pCt. na	1½	17⅝	17¾	17⅞	17⅞
ECUADOR		3½	3 1/16		
Coup. Ecuados	ƒ				
» Grieken		5⅝			

Uitgestelde Peruanen 24⅞, 25, 24⅞.

Hollandsche bij weinig affaire algemeen iets williger. Belgische mede iets aangenamer. In 3 pCt. Fransche was veel handel en waren circa ½ pCt. beter. Portugesche insgelijks tot verhoogde koersen gezocht. Van Spaansche waren 3 pCt. Binnenlandsche ruim ¼ pCt. hooger. Ardoins goed prijshoudend. Russische en Oostenrijksche nagenoeg onveranderd. Van Zuid-Amerikaansche fondsen was de handel in Peruanen en Uitgestelde wederom zeer uitgebreid en waren op nieuw aanmerkelijk hooger; de andere soorten meestalle in eene willige stemming.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56⅝; 2/m. Londen 11,97½; Zigt Londen 12,02½; 2/m. Hamburg 34 15/16; Zigt Hamburg 35; 2/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,86.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 50⅞, 5 pc. 97½ 4½ pc. 90¾; Spanje Ard. 5 pc. 12⅝; Binnenl. 3 pc. 29⅛; Coupons —; Rom. Leening 80⅛.

MADRID, 14 Jan. Act. Sch. 3 pc. 28⅝; id. 5 pc. 12 1/4; Uitgest. Sch. 3⅛; Coupons 7½.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Januarij in lading [illegible]

Keulen.	Joh. Itschert, Frederica. [illegible]
„	G. J. Breinck, Köln Nº. 21.
Maintz.	J. Leydekker, [illegible]
Manheim	P. W. [illegible], Fortuna.

Frankfort J. Rechert, Frankfort No. 2.
Straatsburg J. Arnheiter » « 8.
Dusseldorp, Neuss en Urdingen. W. van Maanen, Niederrein No.

Rijnhoogte	ARNHEM 21 Jan.	2 el 20 duim.
	KEULEN 21 «	4 voet 9 «

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 21 Januarij, in het O. Z. Heeren Logement.

No. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 5919, benevens daarachter Stalling, Prinsengracht, No. 6221; *f* 15900, *f* 100, Opgehouden.

2. Een Huis en Erve, Prinsengracht, No. 6220; *f* 2900, *f* 160, H. C. Coers.

3. Een Huis, Achterhuis en Erve, als voren, No. 6219; *f* 1000, *f* 200, R. W. Hartgerink.

4. Een Huis, Achterhuis, Pakhuis en Erven, Kalverstraat, No. 3757; *f* 14250, *f* 800, H. G. Scheltema.

5. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 3367; *f* 8400, *f* 100, Opgehouden.

6. Eene Huizing en Warmoezenierstuin, buiten de Utrechtsche Poort, op het Hoedenmakerspad, No. 1439; *f* 1125, *f* 25, Opgehouden.

7. Twee Huizen en Erven, Lijnbaansgracht, No. 5267 en 5268; *f* 2700, *f* 300, L. de Bull.

8. Een Huis en Erve, Rozenstraat, No. 1610; *f* 1875, *f* 3, R. W. Hartgerink.

9. Een dito, als voren, No. 1641; *f* 825, G. van Heerde.

10. Een dito, Boomstraat, No. 5522; *f* 1400, Denzelfden.

11. Een Huis, Achterhuis en Erve, Lindengracht, No. 121, benevens drie Achterhuisjes en Erven daarachter, No 341 à 343, en de opstal van eene houten Loods; *f* 2475, *f* 5, Opgehouden.

12. Het Gebouw *Estaminet de l'Etoile*, Achterhuis en Stalling, Grimburgwal, No. 1979, 1976 en 1977; *f* 7175, *f* 25, Opgehouden.

13. Een Huis, Tuin en Erve, Nieuwe Looijerstraat, No. 5107; *f* 3800, *f* 50, J. Moutbaan.

14. Een dito, Groote Bikkerstraat, No 1708 en 1709; *f* 4975, *f* 25, Opgehouden.

15. Een Huis en Erve, naast Perceel No. 14, No. 1760; *f* 1975, *f* 25, Opgehouden.

16. Een Huis, Achterhuis en Erve, Haarlemmerdijk, No. 1563; *f* 1975, *f* 100, J. Felje.

17. Het Buitenverblijf *Zorgmeer*, Verwerspad, No 53; *f* 550, *f* 50, R. W. Hartgerink.

18. Een Huis, Achterhuis en Erve, Prinsengracht, No. 632; *f* 2775, *f* 450, P. Subfese.

19. Een Huis en Erf, Karthuizerstraat, No. 5510; *f* 1675, *f* 60, G. Eeckhoff.

20. Een dito, Utrechtsche Straat, No. 6126; *f* 3800, *f* 20, Opgehouden.

21. Een Huis, Tuin en Erve, Egelantiersgracht, No. 3266; *f* 1800, *f* 100, P. Baaij.

22. Een dito, Weesperstraat, No. 6325; *f* 2675, *f* 25, Opgehouden.

23. Een Koetshuis, Stalling en Erve, Langestraat, No. 5464; *f* 1975, *f* 25, G. van Beerde.

25. Een dito, Nieuwstraat, No. 2361; *f* 1225, *f* 25, Opgehouden.

26. Een dito, Kromme Tuinstraat, No. 4861; *f* 130, Opgehouden.

27. Een Perceel Warmoesland, Hoedenmakerspad, No. 40 en 41; *f* 175, *f* 5, Opgehouden.

No. 24 is niet geveild.

ADVERTENTIEN.

(41) Heden overleed alhier, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten, in den ouderdom van 41 jaren, de zeer Eerwaarde en Hooggeleerde Heer MARIANUS VERHOEVEN, Protonotarius Apostolicus en Professor aan de R. K. Universiteit te Leuven.

'S HAGE, 18 Januarij 1850.

(43) Heden overleed tot mijne bittere droefheid mijn eenige Broeder de Eerw. Heer JOSEPHUS ANTONIUS COPPENS, in den ouderdom van 49 jaren en nagenoeg 8 maanden, sedert het jaar 1833, Rector te Handel.

HANDEL, W. A. COPPENS,
den 15 Januarij 1850. Pastoor te Drunen.

Une Demoiselle de la religion Catholique desirerait se voir placée comme **GOUVERNANTE.** Elle enseigne les langues Hollandaise, Française, Anglaise, Allemande et tout ce qui concerne une éducation soignée. On est prié de s'adresser par lettres affranchies sous l'initiale A. aux libraires LUTKIE, CRANENBURG et GEIJER au Botermarkt à Leyden. (45)

Te Huur

te *Oisterwijk*, Prov. N.-Brabant, een mooi ingerigt goed onderhouden **HUIS**, met grooten **TUIN, SCHUUR** etc. Brieven *franco* letters P. K. bij de Boekhandelaars LUTKIE, CRANENBURG & GEIJER te *Leyden*. (44)

MAGAZIJN
VAN
KERKORNEMENTEN.

Twee schoone op doek geschilderde Stukken, met nieuwe zwarte lijsten, voorstellende de H. H. WILLIBRORDUS en BONIFACIUS; hoog 1,76 breed, 1,50 Ned. el, *kopijen van* VAN DIJK, zijn te koop, bij

H. J. WIEGMAN,
(42) *Zwolle.*

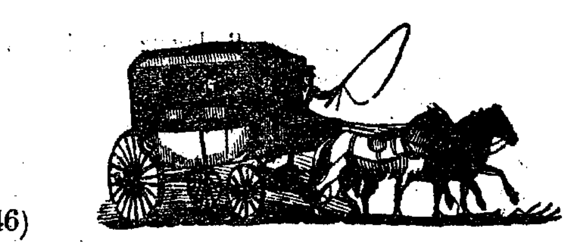

(46)

Algemeene Postwagen-Onderneming.

VAN GEND & LOOS.

Directeur te Amsterdam, M. J. VAN DER HULST.

Van *Amsterdam* naar *Antwerpen*, over Haarlem, 's Hage, Delft, Rotterdam, Dordrecht en Breda, dagelijks des avonds ten 8¾ ure; aankomst te Antwerpen, des namiddags ten 3½ ure, vóór het vertrek der Spoortreinen naar Mechelen, Leuven, Brussel en Gend, in correspondentie met Parijs en geheel Frankrijk.

Van *Antwerpen* naar *Amsterdam*, des morgens ten 8½ ure, na aankomst der Spoortreinen; van Breda des namiddags ten 2, van Dordt, ten 3, en te Rotterdam circa 7½ ure; van Rotterdam, des avonds ten 9 en van 's Hage, ten 11½ ure, om te Amsterdam aan te komen des morgens ten 5 ure, in verband met de Stoombooten naar Kampen, Zwolle, Harlingen, Groningen enz.

Van *Utrecht* naar *Antwerpen*, dagelijks des morgens na aankomst van den 1sten Spoortrein van Amsterdam, over Vianen, Gorcum en Breda; aankomst te Antwerpen des avonds ten 9½ ure; te Gorcum in verband met de Stoombooten naar 's Bosch en met die komende van Nijmegen, en te Breda in correspondentie met de Diligence naar Bergen op Zoom.

Van *Antwerpen* naar *Utrecht*, des morgens ten 4½ ure, van Breda ten 9¾, van Gorcum des namiddags ten 1¾ ure, te Utrecht, in verband met den laatsten Spoortrein naar Amsterdam.

Van *Utrecht* naar *Breda*, (in verband met de van laatstgenoemde plaats des anderen daags 's morgens vertrekkende Diligence naar Antwerpen:) des namiddags ten 1¼ ure, na aankomst van den 2den Spoortrein van Amsterdam en Arnhem; van Gorcum des namiddags ten 4½ ure; aankomst te Breda des avonds ten 8¾ ure.

Van *Breda* naar *Utrecht*, (te Gorcum in verband met de Stoomboot *JAN VAN ARKEL*, van 's Bosch) des morgens ten 5½ ure; van Gorcum ten 9½ ure, te Utrecht in correspondentie met den 2den Spoortrein naar Amsterdam, om aldaar vóór beurstijd aan te komen.

Van *Breda* naar *Antwerpen*, dagelijks des morgens ten 5 ure, in correspondentie met alle de Spoortreinen door Belgie en naar Frankrijk.

Van *Antwerpen* naar *Breda*, dagelijks des namiddags ten 3 ure.

Van *Breda* naar *Tilburg* en *'s Bosch*, dagelijks des namiddags ten 4 ure.

Van *'s Bosch* naar *Tilburg* en *Breda*, dagelijks des morgens ten 6 ure.

Van *'s Hage* naar *Breda* over *Rotterdam* en *Dordt* te *Breda* in correspondentie met de direct vertrekkende dienst van Utrecht, des namiddags circa 4 ure, naar Antwerpen, dagelijks van 15 Maart tot op besloten water, des morgens per Spoortrein van 10 ure 49 min., van Rotterdam des morgens ten 11¾ ure, en van Dordrecht ten 1 ure.

Van *Breda* naar *Dordrecht*, *Rotterdam* en *'s Hage* des morgens ten 6 ure, van Dordrecht ten 9 ure, aankomst te Rotterdam des morgens ten 11½ ure, in verband met den Spoortrein naar 's Hage en Amsterdam.

Van *'s Hage*, des morgens ten 6¾ ure } naar *Utrecht*,
» *Rotterdam*, » » » 7¾ » }
over Leyden, Alphen, Bodegraven, Woerden en Gouda, te Utrecht in correspondentie met den 2den Spoortrein naar Arnhem.

Van *Utrecht* naar *Leyden*, *'s Hage*, *Rotterdam* etc. des middags ten 2 ure, na aankomst van den 2den Spoortrein zoo van Arnhem als Amsterdam.

Van *Arnhem* naar *Nijmegen*, na aankomst van den laatsten spoortrein van Amsterdam.

Van *Nijmegen* naar *Arnhem*, des namiddags ten 1 ure in correspondentie met den laatsten Spoortrein naar Amsterdam.

Van *Arnhem* naar *Emmerich* des avonds ten 9½ ure, in correspondentie met de Pruissische snelpost en de Spoortreinen te Oberhausen naar *Keulen* en naar Berlijn.

Van *Emmerich* naar *Arnhem* des morgens ten 3½ ure, in verband met de snelpost, van Oberhausen vertrokken, na aankomst der Spoortreinen van Keulen en Berlijn; te Arnhem in correspondentie met den 1ste Spoortrein naar Amsterdam.

Van *Zutphen* naar *Emmerich* des avonds ten 6 ure, in correspondentie met Keulen, Berlijn en geheel Duitschland.

Van *Emmerich* naar *Zutphen*, des morgens ten 7½ uur, in correspondentie met geheel Overijssel, Vriesland en Groningen.

Voor de verzending van goederen en geldswaarden naar geheel *Duitschland*, *Utrecht*, *Gelderland*, *Vriesland en Overijssel* (in correspondentie met de Postwagens van de heeren *Visscher & Kiesbrink* van Utrecht naar Zwolle, Groningen en Leeuwaarden) bestaat te Amsterdam gelegenheid tot des avonds per laatsten Spoortrein; overigens staan de diligences van *Van Gend & Loos*, in directe correspondentie met geheel *Duitschland*, *Frankrijk* en *Belgie*, en in onmiddellijke betrekking met de Amsterdamsche Stoomboot-Maatschappij, en rijden voor de correspondeerende lijn van St. Petersburg op Frankrijk en door geheel Belgie; in Frankrijk met de Messageries Générales, *Caillard & Co.*, Rue St. Honoré te Parijs.

Verdere informatien, zoo ten opzigte der verschillende vrachten als anderzins, zijn te bekomen aan de volgende kantoren van vertrek en aankomst der onderneming.

Haarlem, J. G. Schweitz, Groote Houtstraat.
's Hage, H. J. Gellée, op het Plein.
Delft, P. A. Hesse, Leydsche Veerhuis.
Rotterdam, J. R. van den Berg, Hôtel St. Lucas.
Leyden, L. C. Smits, Stadhuis van Amsterdam.
Alphen, J. Kop, Paarden-posterij.
Woerden, Wed. van der Linden, Paarden-posterij.
Bodegraven, R. Blom, Het Zwarte Paard.
Gouda, H. A. Greve, Hertehuis.
Dordrecht, Jacob Roest, Gouden Leeuw.
Breda, J. Reynders, Hôtel de Kroon.
Bergen op Zoom, G. F. Dann, Paardenposterij.
Antwerpen, Van Gend & Loos.
Gorcum, N. van Alphen, Hooiwagen en J. Lindeman, Bossche Veerhuis.
Utrecht, A. Verkerk, op het Vreeburg.
Arnhem, J. Wouters, in den Arend.
Zutphen, L. Beck, op de Markt.
Zevenaar, J. G. Wijers, Hof van Berlijn.
Nijmegen, P. Koppel, in de Zalm.
's Bosch, A. C. J. Verspijck, Oude Keizershof.
Tilburg, J. Boterman, Gouden Zwaan, en
Wernhout, R. A. Elen, (belast met de in- en uitklaring der goederen naar Belgie en Holland.)

(36) J. J. ARKESTEYN en ZOON, Boekdrukkers en Boekhandelaren te *'s Hertogenbosch*, hebben onderstaande werken voor *de Vaste* uitgegeven:

BECKER, **ZEVEN OVERWEGINGEN** van het Lijden onzes Heeren *Jesus Christus*, voornamelijk voor de Landlieden . . . . . . *f* 00.45

BEUGELS, **MEDITATIEN** op het Lijden onzes Heeren *Jesus Christus*, *voor de Vaste*, zes Jaargangen *f* 1.00

DARUP, **LESSEN** of **EPISTELEN** en **EVANGELIEN** op al de dagen *van de Vaste*, met korte verklaringen en gebeden . . . . . *f* 1 00

FRINT, **LEERREDEN** over den heiligen tijd *van de Vaste* . . . . *f* 0.50

HERFT, **DE GROOTHEID VAN JESUS** in zijn Lijden, eene redevoering over Isaias XIII, 1—12, uitgesproken op *Goeden Vrijdag* . . . *f* 0.15

HOHENLOHE, **TWEETAL LEERREDEN**, de eerste op *Goeden Vrijdag*, de tweede op het Paaschfeest . . . . *f* 0.50

LUCERNE, **BETRACHTINGEN** over het Lijden onzes Heeren *Jesus Christus* . . . . *f* 1.00

MARX, **OVERWEGINGEN** voor den heiligen tijd *van de Vaste*, N°. 1—4, ieder . . . . *f* 0.60

MESSING, **HET BOEK JONAS**, een *Vaste Exempel*, in vijf Homelien . . . . . . *f* 0.40

. . . . **DE DOOD VAN JESUS** en van de Zonde, Zes Overwegingen *in de Vaste* . . *f* 0.60

MUHLING, **JESUS** de verheerlijker des eeuwigen Vaders en Zaligmaker der Menschheid, Zeven Overwegingen voorgedragen in den heiligen tijd *van de Vaste* *f* 0.60

PAESSMAYER, **LEERREDEN** over eenige onderwerpen uit het Lijden van onzen Heer *Jesus Christus* *f* 2.00

REYRE, **KORTE PREKEN** op al de Zondagen *van de Vaste*, alsmede Onderrigtingen over de voornaamste Feestdagen van het jaar, 3 deelen *f* 4.50

SAILER, **OVERDENKINGEN** over het Lijden van onzen Heer *Jesus Christus* . . . . *f* 0.25

WILDT, **GODVRUCHTIGE BETRACHTINGEN** in de *Vaste* . . . . *f* 0.45

GERAMB, **BIJ HET GRAF VAN MIJNEN VERLOSSER** . . . . *f* 0.10

. . . . **UITBOEZEMING** tot den Gekruisigden *Jesus* . . . . *f* 0.10

. . . . **HANDBOEKJE** bij het bezoeken der Kerk . . . . *f* 0.10

WILDT, **HET PAASCH- en PINKSTERFEEST** of de Verrijzenis van onzen Heer en Heiland, en van de zending van den H. Geest . . . . . *f* 0.30

Allen Kerkelijk Goedgekeurd.

NB. Deze werken zijn *in voorraad*, bij Mejufvrouw de Wed. J. H. VAN SPANJE, te Amsterdam, *onze hoofdcorrespondent*, en zijn bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.